

L'Enriqueta Llinàs, filla d'un pastisser, va néixer a Santa Coloma de Farners, i avui és gerent de Friselva S.A., empresa constituïda l'any 1965, dedicada a la comercialització de fruita i situada a la vila de Llambilles, a la comarca del Gironès. La seva carrera professional, en qualsevol cas, va començar abans que ella tingués els divuit anys: **"Vaig fer uns estudis orientats al comerç que em van resultar molt profitosos, perquè tractaven molts temes diferents, i quan els vaig acabar ja m'esperaven per treballar. Els meus pares sempre m'havien dit que els estudis que ells em donaven serien els que m'ajudarien a tirar endavant."**

Després de treballar com a administrativa, però, la vida va portar l'Enriqueta per uns altres camins. **"Em van oferir d'entrar en una empresa de càmeres frigorífiques de Girona, la primera que hi va haver a la comarca, vaig acceptar i al cap d'uns anys em van nomenar gerent"**, explica, i des de llavors Friselva, que dóna feina a unes vint-i-cinc persones, ha anat creixent, ha passat de tenir una capacitat per a tres mil tones de fruita a emmagatzemar-ne fins a deu mil.

En tot plegat, la nostra protagonista ha tingut un paper fonamental: **"En un principi, l'empresa estava constituïda per sis famílies que produïen fruita, amb un comercial al capdavant; llavors hi vaig entrar jo i vam anar fent ampliació en el mateix frigorífic. Més tard, l'administració va promoure la creació d'organitzacions de productors, a nivell de tot l'Estat espanyol, i en aquell moment vaig pensar que o m'hi apuntava o perdia el tren."** Així va ser com Friselva va esdevenir la primera organització de productors de Girona reconeguda per l'administració sense ser cooperativa.

La història de l'Enriqueta, que en part és també la d'aquesta empresa, resulta per la seva banda sorprenent, en molts aspectes. En primer lloc, hi ha el fet que quan va incorporar-se a Friselva no tingués experiència en el seu sector: **"Quan jo vaig començar, l'empresa era petita, i havies de ser polivalent. Vaig anar-ho aprenent tot a poc a poc. Jo sempre he dit el mateix: vendré vestits, vendré llibres o vendré pomes, tant és. Per a mi, tot requereix un ordre i una constància, i amb això ja te'n surts."**

Una altra curiositat és que sigui ella qui porta les regnes d'una empresa sense ser-ne la propietària -**"la gent et dóna confiança quan veu que els resultats són positius"**-, i també destacaríem que quan encara era molt jove es va convertir en l'ànima de Friselva, quan no era habitual que una dona ocupés un càrrec de tanta responsabilitat: **"Recordo que, al principi, quan trucava algú important demanant pel gerent, jo li responia que no hi era, perquè em semblava que treia importància a l'empresa si deia que per gerent teníem una dona."**

De fet, el cas és que en aquell temps eren poques les dones que treballaven fora de casa, però l'Enriqueta és taxativa, en aquest sentit: **"Jo tenia molt clar que havia estudiat per treure'n profit. Recordo que, quan vaig començar a treballar, hi havia gent que exclamava: 'Llàstima de l'home que s'ha perdut en tu!'"**. Tant s'ha acostumat ella a treballar amb gent del sexe contrari que reconeix que es troba més còmoda treballant amb homes que amb dones.

Tanmateix, res de tot això no ha estat un obstacle perquè la nostra protagonista es fes un lloc important en el món dels negocis, tant és així que a l'entorn empresarial la coneixen com la *Tatcher de Girona*. L'Enriqueta troba aquest pseudònim molt divertit, però és que la seva tenacitat l'ha portada a convertir-se, a més de gerent de Friselva, en apoderada del consell rector d'una associació sorgida d'aquesta mateixa empresa i en membre del Comitè Econòmic de la Fruita Dolça a Catalunya, on segons li han explicat **"de secretàries en vénen moltes, però de dones amb poder de decisió dins de l'empresa, francament poques"**.

El seu triomf, en qualsevol cas, no és fruit de la casualitat, sinó de la confiança que genera en els qui l'envolten, i així té molt bon record de l'Adela Vergés, una de les seves professores que, quan encara no havia acabat els seus estudis, li va vaticinar el profit que en trauria. L'Enriqueta també conserva a la memòria els seus primers passos com a gerent.

"Quan vaig assistir al meu primer consell d'administració, constituït exclusivament per homes, l'economia de l'empresa es trobava en un moment difícil, i els vaig dir que si volien superar-ho calia que tinguessin fe en mi. Crec que només hi ha una manera de sortir-se'n, a la vida, amb la veritat per davant, i ells ja sabien que quan jo deia una cosa la complia -afegeix-. L'empresa et concedeix responsabilitats quan la teva gestió és bona. De vegades algun dels socis m'ha dit que si jo plego ell es ven les accions, la qual cosa m'omple de satisfacció".

Val a dir, d'altra banda, que de la mateixa manera que el fet de ser dona no ha obstaculitzat per a res la seva carrera tampoc la seva dedicació a l'empresa no ha fet que es descuidés del seu marit, el Joan, amb qui es tornaria a casar, ni de cap dels seus dos fills, que ja són grans. És clar que les seves obligacions no li deixen gaire temps lliure, però ella ho accepta com un fet inevitable: **"Jo sempre he cregut que les dones treballen el doble que els homes; tenen una feina fora de casa i ningú no les lliura de cuidar-se de la llar. I sempre cobren menys."**

Quant a això, l'Enriqueta apunta que la societat encara no està preparada perquè les dones treballin, i tot i que ella, pel fet de tenir una professió liberal, hagi pogut sempre atendre els seus fills en cas d'una necessitat concreta, sap que hi ha moltes dones que no es troben en la mateixa situació: **"Jo sempre li deia a la meua filla que la millor carrera per a una dona era l'ensenyament, perquè et permet tenir una família i gaudir de les vacances amb els teus fills."** En canvi, considera que **"si el marit posa traves a la seva dona perquè treballi, aquesta no se'n sortirà"**.

L'Enriqueta, finalment, ens confessa que en el futur té previst dedicar-se a les activitats per a les quals ara no troba un racó: **"Quan tingui seixanta-cinc anys tinc ganes d'estudiar, de fer moltes coses tan senzilles com ordenar fotografies de tota la meua vida."** De ben segur que en sortirà un àlbum ple de lliçons per triomfar.

Enriqueta Llinàs - Llambilles (el Gironès)